บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับป๊ะเร่เร่และกลุ่มชนชาวญัฮกุ้รนั้น ในด้านป๊ะเร่เร่ พบว่าไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวกับป๊ะเร่เร่ทั้งในเชิงมานุษยดุริยางควิทยา นอกจากงานวิจัยที่กล่าวถึงชาวญัฮกุ้รในด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นในส่วนของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาเป็นแนวทางในการศึกษานั้น โดยส่วนใหญ่จะพบเอกสาร ในด้านสังคมและวัฒนธรรมได้เขียนอธิบายถึงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมไว้ค่อนข้างละเอียดและสอดคล้องกับลักษณะทางสังคมของกลุ่มชนชาวญัฮกุ้ร โดยผู้วิจัยได้ยึดหลักการดังกล่าว เพื่อนำมาเป็นหลักการในการวิเคราะห์ทางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ พบว่ามีเอกสารและงานวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์ที่นักภาษาศาสตร์ได้ทำการศึกษาวิจัยภาษาของกลุ่มชนชาวญัฮกุ้รโดยผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางการศึกษาในด้านสภาพทั่วไปของชุมชนและด้านภาษา อีกส่วนหนึ่งเป็นเอกสารงานวิจัยดนตรีของกลุ่มชนต่าง ๆ ในเชิงมานุษยดุริยางควิทยา ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางเพื่อทำการศึกษาดนตรีของชาวญัฮกุ้รในเชิงมานุษยดุริยางควิทยา โดยมีเอกสารที่เกี่ยวข้องและผู้วิจัย นำมาเป็นแนวทาง

1. <u>ด้านสังคมและวัฒนธรรม</u> (social and cultural dimension)

จากการสำรวจเอกสารด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยนำมาประกอบในการทำงานวิจัย พบว่ามีนักวิชาการหลายท่านที่ได้เขียนหนังสือ และบทความที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

1.1 <u>ความหมายและลักษณะของสังคมและวัฒนธรรม</u>

ปพาณี (2523: 54) ให้นิยามของคำว่า “สังคม” ไว้ว่า “สังคม หมายถึง ระบบ สังคมอย่างหนึ่งซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มีการร่วมมือกันเพื่อความมีชีวิตอยู่ต่อไปภายในอาณาเขตร่วมกัน และภายในระยะเวลาที่ถาวร โดยอยู่ในรูปองค์การที่เป็นอิสระของตน” และได้อ้างถึงคำอธิบายของ บุญสนอง บุณโยทยาน ถึงลักษณะสังคมไว้ในหน้าเดียวกันว่า “สังคม หมายถึงกลุ่มมนุษย์ที่มีการติดต่อสังสรรค์ในระหว่างกัน(interaction)มีการเกี่ยวเนื่องกันในการ คงอยู่ (existence) และตามปกติมักจะเป็นอิสระจากมนุษย์กลุ่มอื่น กล่าวง่าย ๆ คือ การที่กลุ่มมนุษย์ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะมีลักษณะเป็นสังคม กลุ่มมนุษย์นั้นจะต้องมีความสามารถที่จะคงอยู่ด้วย ตนเอง….”

จำนงค์ และคณะ (2545: 29) ให้คำนิยามของคำว่าสังคมโดยอ้างถึง Hoult (1996) ที่ได้ให้คำนิยามของคำว่าสังคมไว้ใน Dictionary of Modern Sociology ว่า “สังคมหมายถึงคนจำนวนหนึ่งที่เป็นอิสระจากกลุ่มอื่น (Relatively Independent) และสามารถดำรง อยู่สืบเนื่องยาวนานได้ด้วยตนเอง (Self-perpetuating) โดยที่มีที่เป็นเขตถิ่นฐานของตน มีสมาชิก ประกอบด้วยคนทุกเพศทุกวัย และมีแบบแผนการดำรงชีวิตหรือวัฒนธรรมที่เป็นแบบอย่างเฉพาะ ของตนไม่มากก็น้อย”

นอกจากนี้ในข้อเขียนเอกสารประกอบการสอนของ ปพาณี ฐิติวัฒนา ได้นำความหมายของสังคมจากพจนานุกรม พ.ศ.2524 มากล่าวไว้ว่า “สังคม หมายถึง คนจำนวนหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์กันต่อเนื่องตามระเบียบกฎเกณฑ์โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน”

จากคำนิยามของ “สังคม” ที่กล่าวนั้นมีการให้นิยามที่ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปสั้น ๆ ว่า “สังคม คือ การที่คนกลุ่มหนึ่งอยู่รวมกันโดยมีระบบ ระยะเวลา อาณาเขต และการกระทำร่วมกัน ซึ่งสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง”

ในส่วนของวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและพบว่ามีนักวิชาการได้กล่าวถึงวัฒนธรรมในแง่ของความหมายและลักษณะวัฒนธรรมไว้หลายท่านซึ่งมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาข้อเขียนและตำราที่ได้กล่าวไว้ชัดเจนและคลอบคลุมที่สุด ดังนี้

ปพาณี (2532) ให้ความหมาย ของคำว่า วัฒนธรรมโดยสรุปได้ดังนี้ “วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม(Way of life) เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่รู้จักนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ในการยังชีพ รวมทั้งการสร้างสิ่งต่างๆขึ้นมาใหม่ และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดความเหมาะสมและนำมาใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด โดยวัฒนธรรมไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองแต่เป็นผลจากการเรียนรู้ ในฐานะสมาชิกของสังคม”และได้กล่าวถึงลักษณะวัฒนธรรมไว้ว่า (2523: 17) “มนุษย์ได้สร้างสิ่งต่างๆขึ้นมา นอกเหนือธรรมชาติที่มีอยู่และมีการสะสมให้เพิ่มพูนขึ้นในขณะเดียวกันได้ถูกถ่ายทอดโดยการสั่งสอนอบรมจากชั่วอายุคนหนึ่งไปสู่ชั่วอายุคนหนึ่ง และมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้ดียิ่งขึ้น” โดยได้อธิบาย ลักษณะดังกล่าวไว้ค่อนข้างละเอียด และสรุปประเด็นสำคัญเป็นข้อๆได้ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้มาจากการเรียนรู้โดยการถ่ายทอดจากการปะทะสังสรรค์ ทางสังคม (socialinteraction)ซึ่งการเรียนรู้ย่อมเป็นไปตามลักษณะของแต่ละสังคม โดยมี

ภาษาเป็น สิ่งสำคัญที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ใช้ในทุกวัฒนธรรม

2. วัฒนธรรมเป็นลักษณะเหนืออินทรีย์ (Superorganic) กล่าวคือมนุษย์ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมมาจากภายนอกร่างกายและสภาพแวดล้อมไม่ได้มาจากสายโลหิตหรือกรรมพันธุ์ แล้วมี การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงร่างกายให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เช่น การรู้จักประดิษฐ์เสื้อผ้าหรือการสร้างที่อยู่อาศัย ขึ้นมาใช้กับตนเองในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ทางสังคม

3. วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม (Social heritage) เมื่อมนุษย์เกิดมาจะได้รับการอบรมทั้งทางตรงและทางอ้อมตั้งแต่เกิดจนสิ้นสภาพความเป็นมนุษย์ การที่บุคคลได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้ง จากผู้อื่นและจากประสบการณ์ตรงของตนเองเรื่อยมาตามลำดับ เท่ากับบุคคลได้รับมรดกทางสังคมจากผู้อื่นที่ได้สร้างสมเอาไว้ให้ และมีการปรับปรุง และเสริมสร้างสิ่งใหม่สืบต่อกันมา แล้วมอบให้กับคนรุ่นต่อไป ซึ่งถือเป็นมรดกทางสังคมที่มอบต่อคนรุ่นใหม่ไปเรื่อย ๆ

4. วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต กล่าวคือ มีลักษณะเฉพาะของแต่ละวัฒนธรรม (Distinctive) เนื่องจากมนุษย์มีมุมมองแนวคิดและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ทำให้ในแต่ละสังคมมีลักษณะวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปด้วย และเมื่อมนุษย์อยู่ในสังคมใด ๆ มนุษย์ก็ต้องมีกรอบหรือแบบแผนการดำเนินชีวิตตามสังคมนั้น ๆ ซึ่งกรอบ ของการดำเนินชีวิตนั้นมี สิ่งแวดล้อมและสมาชิกในสังคมเป็นตัวกำหนด

5. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้หมายถึงมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขและ เพิ่มเติมวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับตนเอง โดยการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงนั้นคนในสังคมได้มีการยอมรับและนำมาใช้เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตร่วมกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นอาจจะเป็นสิ่งที่ในสังคมของตนไม่เคยมีมาก่อน แต่ได้สัมผัสได้เห็นจากสังคมอื่นและได้นำมาใช้ในสังคมตน

พระยาอนุมานราชธน (2515: 73) ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. มีการสะสม หมายถึง ต้องมีทุนก่อนแล้ว และสะสมทุนนั้นให้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

2. วัฒนธรรมต้องมีการปรับปรุง หมายถึง ต้องดัดแปลงและปรับปรุงส่วนที่บกพร่องอยู่ให้มีความถูกต้องเหมาะสม

3. จะต้องมีการถ่ายทอด หมายถึง ทำให้วัฒนธรรมนั้นมีการแพร่หลายในวงกว้าง

จากคำอธิบายด้านวัฒนธรรมที่ได้ยกมานั้น ผู้วิจัยขอสรุปจากคำอธิบายว่า “วัฒนธรรม คือ แบบแผนการดำเนินชีวิตที่ได้สืบทอดมาจากคนรุ่นเก่าและนำมาปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสม ตามยุคสมัยและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อไปได้”

1.2 <u>การขัดเกลาทางสังคม</u> (Socialization)

เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการอบรมให้รู้ระเบียบสังคม โดยมีผู้ให้ความหมายและลักษณะการขัดเกลาทางสังคม ดังนี้

ปพาณี (2523: 27) สรุปความหมายไว้ว่า “การอบรมให้รู้ระเบียบสังคม คือ กระกวนการ (Process) ที่สังคมหรือกลุ่มสั่งสอนโดยตรง หรือโดยอ้อมให้ผู้ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้และรับเอาระเบียบวิธี เกณฑ์ ความประพฤติ และคุณค่าต่าง ๆ ที่สังคมได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกของสังคมนั้น” และได้กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมให้รู้ระเบียบสังคม สรุปว่า การอบรมให้รู้ระเบียบสังคมเป็นกระบวนการทางสังคมที่ทำให้บุคคลที่อยู่ในสังคมนั้นๆมีพฤติกรรมการแสดงออกตามที่สังคมต้องการ มีผลต่อบุคลิกภาพ และที่สำคัญที่สุดคือ ทำให้มนุษย์เป็นคนโดยสมบูรณ์

จำนงค์ และคณะ (2545: 43) ให้ความหมายสอดคล้องกันสรุปได้ว่า “การขัดเกลาทางสังคม(Socialization) เป็นกระบวนการทางสังคมกับทางจิตวิทยา ซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการ เป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของสังคม สามารถอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่น เป็นมนุษย์ผู้มีวัฒนธรรม” จากความหมาย ดังกล่าว ยังสามารถแยกความหมายออกมาเป็น 2 นัยด้วยกัน คือ

1. การขัดเกลาทางสังคมหมายถึงการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมไม่ได้ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิด ดังนั้นการอบรมให้รู้จักการแสดงออกทางสังคมหรือมารยาททางสังคม

และการปฏิบัติตัวร่วมกับผู้อื่นตามระเบียบวิธีของสังคมเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ ลักษณะการขัดเกลาของสังคมจึงเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม

2. การขัดเกลาทางสังคมหมายถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ เนื่องจากสังคมในแต่ละแห่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมนุษย์ในแต่ละสังคมจึงมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมาก เพื่อให้มนุษย์มีบุคลิกภาพเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน

นอกจากนี้ จำนงค์ และคณะ กล่าวถึงองค์กรที่มีบทบาทในการทำ หน้าที่ขัดเกลาทางสังคม สรุปได้ว่า มนุษย์จะได้รับการขัดเกลาทางสังคมตลอดช่วงอายุ โดยองค์กรที่ทำหน้าที่ดังกล่าวจะเปลี่ยนไปตามช่วงอายุและสถานะทางสังคมของมนุษย์ ประกอบด้วย 6 องค์กร คือ

1. ครอบครัว เป็นองค์กรแรกที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมให้กับมนุษย์ และมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ทางด้านอารมณ์และบุคลิกภาพ

2. สถานศึกษา เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมต่อจากครอบครัว มีบทบาทในการให้ความรู้ และมารยาททางสังคมแก่มนุษย์เพื่อให้มนุษย์รู้บทบาทหน้าที่ และระเบียบวิธีการใช้ชีวิตในสังคม

3. กลุ่มเพื่อน เกี่ยวข้องกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมทางอ้อม โดยทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกัน สิ่งที่ต้องการร่วมกัน กลุ่มเพื่อนจึงมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมและแนวความคิดของมนุษย์ค่อนข้างมาก

4. สำนักงานหรือองค์กรที่บุคคลสังกัดอยู่ หมายถึง กลุ่มอาชีพหรือหน่วยงาน ซึ่งมีกฎระเบียบที่กำหนดไว้ให้บุคคลที่สังกัดในองค์กรปฏิบัติตาม เพื่อให้มีการแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องและเหมาะสมตามลักษณะอาชีพและความต้องการของหน่วยงาน

5. สถาบันศาสนา มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนมนุษย์ ไม่ให้แสดงพฤติกรรมขัดแย้งต่อสังคมและเป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งทางใจของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความผิดหวังจากสังคมมักจะหันเข้าหาศาสนา

6. สื่อมวลชน มีบทบาทต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของมนุษย์มาก โดยมนุษย์มักจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เสนอผ่านสื่อ ทั้งพฤติกรรมในทางบวกและทางลบ ส่งผลต่อแนวความคิดและพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์มาก

ผู้วิจัยขอสรุป "การขัดเกลาทางสังคม" คือ กระบวนการที่กระทำให้มนุษย์แสดง พฤติกรรมเฉพาะตัวบุคคล โดยมีสิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์และสถาบันทางสังคมมีบทบาท ในกระบวนการดังกล่าว

1.3 <u>การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม</u>

ในด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น ปพาณี (2532) ได้เขียนไว้ในเอกสารประกอบการสอนสังคมวิทยา สรุปได้ว่า เวลาทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในรูปแบบการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ โดยสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะวิถีการดำเนินชีวิตเนื่องจากมนุษย์จะต้องมีการดำรงอยู่ เพื่อให้สังคมและมนุษย์อยู่ได้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม และธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไป โดยขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น มนุษย์ได้กำหนดกรอบขอบเขต เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตเพื่อให้สังคมดำรงต่อไปอย่างมีระเบียบและมีความเชื่อมโยงกันได้ระหว่างอดีต ปัจจุบันและอนาคต ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมนั้น ปพาณี (2532) ได้อ้างถึง สเมลเซอร์ (Smelser) ไว้ในข้อเขียนดังกล่าวว่า ปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง มีปัจจัยหลัก 5 ปัจจัย คือ

1. มีการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว ผลักดันให้มีการคิดค้นหาวิธีเพิ่มผลผลิตให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของประชากร และส่งผลให้มีการจัดระเบียบทางสังคมใหม่
2. เกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม พายุโซนร้อน ฯลฯ ทำให้มนุษย์อพยพโยกย้ายถิ่นอาศัยไปอยู่ในที่คิดว่าปลอดภัย เช่น ไปอยู่ในสังคมใหม่ ยังผลให้โครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป
3. เกิดการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องใช้ใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อช่วยทุ่นแรง หรือเรียกว่า ประยุกต์วิทยา ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป

4. วัฒนธรรมหรือวิถีการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนความเชื่อ ค่านิยม และการแสดงออก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

5. พฤติกรรมร่วมและขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (Collective behavior and social movement) กล่าวคือ เมื่อมีประชากรมากขึ้นสังคมมีความซับซ้อนขึ้น เกิดความขัดแย้งทางด้านความคิด ทัศนคติ ผลประโยชน์ ระหว่างกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ ทำให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมร่วม เช่น เกิดการเคลื่อนไหว การจลาจล ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามมา

นอกจากปัจจัย 5 ประการที่กล่าวมานั้น ปพาณี (2532) กล่าวเพิ่มเติมไว้อีกว่า ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางการศึกษา ดังนี้

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หมายถึง ลักษณะการจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางการผลิตของคนในชุมชนหรือสังคม ผู้เสนอแนวความคิดนี้คือ มาร์กซ์ เขาเน้นความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด “Mop” (Mode of product) อันประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางการผลิต (Production relations) กับพลังการผลิต (Productive forces) พลังการผลิตได้แก่ ทรัพยากร วัตถุดิบ และประยุกต์วิทยา ที่นำมาใช้ในการผลิตเป็นส่วนสำคัญ ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ของการผลิต อันได้แก่ การที่บุคคล หรือกลุ่มมีความสัมพันธ์กันในเรื่องของกำลังการผลิต ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมได้ Mop ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานหรือโครงสร้างส่วนล่าง (Infrastructure) ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอื่นๆ ซึ่งนักคิดมาร์กซีส เรียกว่าโครงสร้างส่วนบน (Superstructure) อาทิ ระบบการเมือง แนวความคิดหรืออุดมการณ์และวัฒนธรรม

ปัจจัยทางการศึกษา สังคมสมัยใหม่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงศึกษาเล่าเรียนตามสติปัญญา ความสามารถของบุคคลอันมีผลให้ผู้หญิงมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้นกว่าเดิม ผู้หญิงมีโอกาสศึกษา แสดงให้เห็นความสามารถที่เท่าเทียมผู้ชาย อันมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างตามมาภายหลัง เช่น การแก้กฎหมายระบบความสัมพันธ์ของสามีภรรยา การศึกษาซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลมีสิทธิ สมัครแข่งขันหรือศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเองทำให้สามารถเลื่อนสถานภาพด้วยความสามารถ มีเสรีภาพที่จะเลือกอาชีพตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจเหล่านี้ล้วนเป็นการเปลี่ยน แปลงจากปัจจัยทางการศึกษาทั้งสิ้น

สรุปโดยรวมว่า “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมคือการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้ดำรงอยู่ได้ในสภาวการณ์ต่าง ๆ อย่างมีแบบแผน”

นอกจากปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรมดังที่ได้รวบรวมมาแล้ว ผู้วิจัยขอยกประเด็นด้านการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมมากล่าวไว้ด้วย เนื่องจาก การแพร่ กระจายวัฒนธรรมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม และวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราและเอกสารต่างๆ พบว่า มีผู้เขียนอธิบายถึงลักษณะการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้

ปพาณี (2532) อธิบายไว้ในเอกสารประกอบการสอนสังคมวิทยา สรุปได้ว่า

1. การแพร่กกระจายทางวัฒนธรรม (Diffusionism) ใช้เรียกทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการ ของวัฒนธรรม (Development) ซึ่งเน้นเฉพาะปัจจัยว่าด้วยการแพร่กระจาย

2. การแพร่กระจายวัฒนธรรม เป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไป

3. การแพร่กระจายวัฒนธรรม เป็นลักษณะการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากชนกลุ่มหนึ่งไปอีกชนกลุ่มหนึ่ง (คล้ายคลึงกับประเพณี)

4. การแพร่กระจายวัฒนธรรม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาทางวัฒนธรรม

5. การแพร่กระจายวัฒนธรรม มีกลไกในการแพร่กระจายหลายอย่าง เช่น การอพยพการ ครอบครองอาณานิคม (Colonization) การเผยแพร่ศาสนา การติดต่อค้าขาย การแทรกซึม

6. การแพร่กระจายวัฒนธรรม อาจจะถูกต่อต้านได้หากในสังคมนั้นมีสิ่งที่ดีกว่าอยู่แล้ว

2. <u>ด้านภาษา และสภาพทั่วไปของชาวญัฮกุ้ร</u>

อภิญญา และ สุวิไล (2541) ทำการศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมของชาวญัฮกุ้รในท้องที่อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ โดยจัดพิมพ์เป็นสารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ญัฮกุ้ร มีเนื้อหาคลอบคลุมในด้านภูมิประเทศ ที่อยู่อาศัย ภาษา โครงสร้างทางสังคม อาชีพ ลักษณะนิสัย ความเชื่อประเพณีและพิธีกรรม การแต่งกาย อาหาร การรักษาโรค และการละเล่นพื้นบ้าน โดยกล่าวถึงชาวญัฮกุ้รว่า ชาวญัฮกุ้รเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมของจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา และเพชรบูรณ์ เดิมปลูกเพิงอาศัยอยู่ในไร่ของตนเองตามป่าเขาและยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ใช้ภาษาญัฮกุ้ร ซึ่งอยู่ใน

สาขามอญ – เขมร ตระกูลออสโตรเอเชียติค เป็นภาษาพูดเฉพาะในกลุ่มไม่มีภาษาเขียน มีนิสัยรักความสงบ มีประเพณี พิธีกรรมและความเชื่อในการนับถือผี มีการแต่งกายด้วยชุดพื้นเมืองโดย ผู้หญิงจะใส่เสื้อพ้อก นุ่งผ้าถุง ส่วนผู้ชายนุ่งโจงกระเบน ผ้าสโร่ง ใส่เสื้อยืด ชาวญัฮกุ้รนิยมอาหารรสจัด มีการปลูกพืชผักไว้รับประทานเองและมีการล่าสัตว์ป่าเป็นอาหารมีการละเล่นพื้นบ้าน เช่น การเล่นสะบ้า ตีกลองน้ำ ป้ะเร่เร่ เป่าใบไม้ ในสภาพปัจจุบันภาษาและวัฒนธรรมของชาวญัฮกุ้รแบบดั้งเดิมได้เปลี่ยนไปจากที่ได้กล่าวมา มีลักษณะเดียวกับสังคมทั่วไปและกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤต เสี่ยงต่อการสูญหายในอนาคต อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรเร่งหาแนวทางเพื่ออนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมของชาวญัฮกุ้รให้คงอยู่ตลอดไป

ข้อสรุปของงานวิจัยดังกล่าวมานั้นเป็นสิ่งยืนยันถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชาวญัฮกุ้ร ว่าสอดคล้องกับปัญหาสำคัญที่ทำ ให้ผู้วิจัยทำการศึกษาวัฒนธรรมทางดนตรีของชาวญัฮกุ้ร และผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการ ศึกษาสภาพทั่วไปของสังคมชาวญัฮกุ้ร

สุวิไล (2540) เขียนบทความเรื่อง ภาษาและชาติพันธุ์ในเขตที่ราบสูงโคราช ซึ่งเป็นบทความที่นำข้อมูลมาจากโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาและชาติพันธุ์ในประเทศไทย ว่าจากการสำรวจในเขตที่ราบสูงโคราชนั้น มีกลุ่มภาษาทั้งสิ้น 21 กลุ่ม ในจำนวนนี้ 9 กลุ่ม จัดอยู่ในกลุ่มภาษาออสโตรเอเชียติค และอีก 11 กลุ่ม จัดอยู่ในภาษาไท-กะได มีแนวโน้มที่จะบ่งบอกได้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้กลุ่มภาษาออสโตรเอเชียติค โดยเฉพาะพวกญัฮกุ้รและเขมรนั้น เป็นกลุ่มชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในแถบนี้มาก่อนการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชนกลุ่มไท-กะได และมอญ-เขมรกลุ่มอื่น ๆ บทความนี้ยังได้กล่าวถึงการใช้ภาษาร่วม (bilingualism) การเปลี่ยนแปลงของภาษา การตายของภาษา ตลอดจนชื่อหมู่บ้านต่างๆ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลอื่นๆที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการศึกษาวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษาที่มีส่วนในการส่งผลกระทบต่อการละเล่นป้ะเร่เร่ของชาวญัฮกุ้ร

อภิญญา, สมใจ และ อินทิรา (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การแสดงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชาวญ้ฮกุ้ร สรุปว่า กลุ่มชาติพันธุ์ญัฮกุ้รเป็นหนึ่งใน 14 กลุ่มชาติพันธุ์ ที่ภาษาและวัฒนธรรมกำลังอยู่ในภาวะวิกฤต จากการศึกษาการแสดงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ผ่านการศึกษา 3 ประเด็น คือ จากชื่อเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา และการขับเพลงพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า

ชาวญัฮกุ้รมีการแสดงอัตลักษณ์ไม่คงที่ มีความเคลื่อนไหวไปมาตามมิติของเวลาและพื้นที่ มีแนวโน้มที่ธำรงอยู่ ทั้งเปลี่ยนแปลงไปหรือเสื่อมสูญไปได้ในอนาคต ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพลังของชาวญัฮกุ้รเองเป็นสำคัญ งานวิจัยฉบับนี้ตรงกับการตั้งสมมุติฐานของผู้วิจัยในประเด็นที่ว่าเมื่อเวลาผ่านไปทำให้ลักษณะสำคัญของกลุ่มชนเปลี่ยนแปลงไปด้วยโดยเฉพาะลักษณะวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายและส่งผลกระทบต่อด้านอื่นๆด้วย

ธีระพันธ์ (2527) จัดทำบรรณานุกรมภาษาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยได้รวบรวมชื่อเอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ซึ่งในบรรณานุกรมฉบับนี้มีเอกสารและงานวิจัยภาษาและวัฒนธรรมของญัฮกุ้ร ทั้งเป็นผลงานของนักวิชาการชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งสิ้น 17 เล่ม เป็นประโยชน์สำหรับผู้วิจัยถือเป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้ในการค้นคว้าข้อมูลจากงานวิจัยประกอบการทำวิจัยต่อไป

3. <u>ด้านมานุษยดุริยางควิทยาและดนตรีวิทยา</u> (Ethnomusicology and Musicology)

จากการสำรวจเอกสารพบว่า มีนักวิชาการและนักวิจัยได้เขียนตำราและเอกสารในด้านมานุษยดุริยางควิทยาและดนตรีวิทยา ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

อรวรรณ และคณะ (2534: 231) ทำการวิจัยเรื่องความคิดและภูมิปัญญาไทยชุดดุริยางคศิลป์ สรุปว่า การร้องเพลงนั้นเป็นการแสดงขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ การร้องเพลงสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกและอารมณ์ได้ชัดเจนกว่าเสียงดนตรี เพราะการร้องเพลงมีการเชื่อมโยงกับภาษา ได้แก่ คำร้องซึ่งมีความหมายที่เฉพาะเจาะจงและถึงแม้การร้องนั้นจะไม่มีคำร้อง เสียงก็ยังสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกและอารมณ์แก่ผู้ฟังได้ เนื่องจากเสียงร้องมีลักษณะพิเศษซึ่งประกอบด้วย ทำนอง จังหวะ รวมทั้งคุณภาพเสียงร้องและลีลาการร้องที่แตกต่างจากการอ่านและการพูด ดังนั้นการร้องเพลงจึงเป็นศิลปะที่สามารถดึงดูดให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกอ่อนไหวและมีอารมณ์ร่วมต่อเสียงร้องนั้นได้ งานวิจัยฉบับนี้ใช้เป็นทฤษฎีประกอบการศึกษาลักษณะการร้องป๊ะเร่เร่ได้ ในทำนองเดียวกัน เสาวนีย์ (2540: 36) ได้กล่าวถึงการขับร้องไว้ว่าการขับร้องเป็นศิลปะที่ละเอียดอ่อน งดงาม สามารถสร้างจินตนาการให้แก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ผู้ร้องที่ดีต้องเรียนรู้องค์ประกอบสำคัญของการขับร้อง ผู้ร้องต้องมีความรู้กว้างขวาง ฉลาด รู้กาลเทศะ มีเสียงสม่ำเสมอ ใช้กลวิธีเน้นถ้อยเน้นคำให้พอดี คล่องแคล่ว ว่องไว หายใจถูกที่ กำลังเสียงดี ไหวพริบปฏิภาณดี แม่นจังหวะ แม่นเสียง บทเอื้อนต้องได้อารมณ์ความรู้สึก ร้องได้ทั้งแนวสูง

และแนวต่ำ ซึ่งจะทำให้ฟังบทร้องได้ชัดเจน จำบทร้องได้แม่นยำ ต้องมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน มีวิธีการครบทุกขั้นตอนที่ทำให้ร้องเพลงออกมาได้อย่างถูกต้องและไพเราะ

ถนอมศรี (2540: 229) ศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยสำเนียงมอญ โดยได้กล่าวถึง ลักษณะการเอื้อน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาประกอบการศึกษาการร้องป้ะเร่เร่ ของชาวญัฮกุ้ร ซึ่งมีการเอื้อนประกอบในการร้องเช่นกัน สรุปว่า การเอื้อนมี 2 ลักษณะ คือ

1. เอื้อนท้ายคำ เอื้อนท้ายคำนี้ส่วนมากอยู่ต่อจากกลุ่มคำร้อง เอื้อนท้ายคำบางเอื้อนอยู่ระหว่างคำในกลุ่มคำร้อง คำร้องพยางค์สุดท้ายของกลุ่มคำจะตรงกับจังหวะตกของลูกตกของวรรคเพลงและถ้าคำร้องพยางค์สุดท้ายไม่ตรงกับเสียงลูกตกก็จะมีเอื้อนท้ายคำโดยเสียงสุดท้ายของเอื้อนท้ายคำตรงกับเสียงลูกตกของวรรคเพลง โดยมากแล้วจะอยู่เหลื่อมเลยจังหวะตกของลูกตกเสมอไป อย่างไรก็ตามถ้าคำร้องพยางค์สุดท้ายของกลุ่มคำเป็นคำร้องที่ใช้เสียงเดียวกับเสียงลูกตกของวรรคเพลงก็อาจจะไม่มีเอื้อนท้ายคำ

ถ้าลูกตกของทำนองเพลงเป็นเสียงสูงแล้วคำร้องเป็นเสียงต่ำหรือเสียงที่เลื่อนไหลต่ำลง คือเสียงเอกและเสียงโท ก็ต้องร้องคำร้องนั้นเป็นเสียงต่ำ หรือใช้เสียงที่เลื่อนไหลต่ำลงให้ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์แล้วเอื้อนสูงขึ้นไปหาเสียงลูกตก ถ้าลูกตกของทำนองเพลงเป็นเสียงต่ำแล้วคำร้องเป็นเสียงสูง หรือเสียงที่เลื่อนไหลสูงขึ้นคือเสียงตรีหรือเสียงจัตวาก็ต้องร้องคำร้องนั้นให้ใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์แล้วเอื้อนต่ำลงมาหาเสียงลูกตก

2. เอื้อนอิสระ เป็นเอื้อนที่เอื้อนโดยยึดทำนองเพลงเป็นหลักเพื่อเชื่อมกลุ่มคำร้อง เอื้อนอิสระที่ผ่านเสียงลูกตกนั้นเสียงลูกตกของทำนองเอื้อนกับเสียงลูกตกของทำนองเพลงมักจะตรงกัน ซึ่งเสียงลูกตกของเอื้อนมักจะอยู่เหลื่อมเลยเสียงลูกตกของทำนองเพลงไปเช่นเดียวกับเอื้อนท้ายคำ ส่วนเอื้อนอิสระที่ไม่ผ่านเสียงลูกตกของวรรคเพลงส่วนใหญ่ มีทำนองคล้ายคลึงกับทำนองเพลง

งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้ยึดผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์การเอื้อนในการร้องป้ะเร่เร่ว่ามีลักษณะอย่างไร อีกทั้งใช้เป็นเหตุผลประกอบสมมุติฐานที่ว่าชาวญัฮกุ้รอาจจะมีเชื้อสายของชาวมอญโบราณ หากเป็นเช่นนั้นจริง น่าจะมีบางสิ่งที่แสดงออกมาคล้ายคลึงกันในด้านการร้อง

กาญจนา (2540) ได้รวบรวมและอธิบายถึงความหมายของคำศัพท์ที่เป็นเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการขับร้อง โดยได้รวบรวมเทคนิคต่างๆส่วนหนึ่งจากเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาชีพและวิชาชีพดนตรีไทย และจากครูด้านขับร้องเพลงไทยหลายท่านไว้ทั้งหมด 46 คำ พร้อมทั้งได้ยกตัวอย่าง

เทคนิคที่ปรากฏในตำแหน่งต่างๆ ของเพลงต่างๆ ไว้ด้วย เช่น เสียงครั่น เสียงกระทบ เน้นเสียง ประคบเสียง ควงเสียง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยนำศัพท์เหล่านี้ไปประกอบกับการวิเคราะห์การร้องป๊ะเร่เร่

เจตชรินทร์ (2545) ได้ศึกษา ดนตรีชาวเขาเผ่ามูเซอ : กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า วัฒนธรรมทางดนตรีของชาวเขาเผ่ามูเซอมีการสืบทอดกันมาอย่างช้านาน ไม่สามารถยืนยันยุคสมัยได้ บทเพลงใช้ประกอบการเต้นรำเป็นส่วนใหญ่ เครื่องดนตรีที่ใช้ดำเนินทำนองหลักคือ หน่อ[1] มีความสำคัญในการเป็นผู้นำการเต้นรำของมูเซอ อยู่ในตระกูลเครื่องลม มีระบบเทียบเสียง 5 เสียง คือ ซอล ลา ที โด เร[2] หน่อ มีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ตัวน้ำเต้า ท่อเสียง 5 ท่อ และ ลิ้น สำหรับกรรมวิธีการสร้างใช้วัสดุและเครื่องมือที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นจากธรรมชาติ บทเพลงของดนตรีของชาวเขา เป็นเพลงที่มีทำนองสนุกสนานโครงสร้างเพลงมีท่อนเดียวบรรเลงซ้ำวนไปวนมา แต่ละเพลงมีองค์ประกอบดนตรีครบถ้วนทั้งทำนองเพลง การประสานเสียงและจังหวะ นักดนตรีมีอิสระในการสร้างเสียงสูง ต่ำแตกต่างจากทำนองเดิมโดยเกิดจากการควบคุมลมหายใจอันเป็นลักษณะพิเศษที่เป็นเอกลักษณ์ในบทเพลง ทำนองขึ้นต้นและลงจบมีลักษณะที่แตกต่างจากทำนองอื่นภายในบทเพลง ส่วนเครื่องดนตรีประกอบได้แก่ แจ้โก่ (กลอง) บูลูโก่ (ฆ้อง) แป๊แฮะตู (ฉาบ) ทั้งนี้ เป็นการบรรเลงในแนวเดียวกันทุกเพลงลักษณะกระสวนจังหวะที่ปรากฏให้เห็นในบทเพลงทั้งหมดมีอยู่ลักษณะเดียว คือ การบรรเลงด้วยจังหวะสม่ำเสมอตลอดทั้งเพลง เช่นเดียวกับ ศรัณ (2541: 9) ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ดนตรีชาวเขาเผ่าเย้า กรณีศึกษาหมู่บ้านผาเดื่อ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาสรุปว่า การศึกษาวัฒนธรรมดนตรีชาวเขาเผ่าเย้า มีการสืบทอดมานาน แต่ไม่สามารถยืนยันได้ว่าเกิดในยุคสมัยใด การถ่ายทอดดนตรีมีลักษณะด้วยวิธีทางปากเปล่า และดนตรีใช้สำหรับประกอบพิธีกรรมเท่านั้น นอกจากนี้ยังศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนด้วย จากผลงานวิจัยทั้งสองฉบับนี้เป็นการวิจัยในเชิงมานุษยดุริยางควิทยา ผู้วิจัยได้นำแนวทางการวิจัยมาปรับใช้กับการ ทำงาน ซึ่งเป็นการวิจัยในแนวทางเดียวกัน

เฉลิมศักดิ์ (2530) เขียนบทความเรื่อง วิธีการศึกษาดนตรีพื้นบ้าน ไว้ในหนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 26 กล่าวโดยสรุปว่า วิธีการศึกษาดนตรีพื้นบ้าน ควรพิจารณา องค์ประกอบ

---

[1] คล้ายกับแคนน้ำเต้า เป็นเครื่องดนตรี ประเภท Free reed Aerophones

[2] ในความเป็นจริงอาจจะเทียบได้กับเสียงอื่นก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าจะเทียบกับเครื่องดนตรีชนิดใดและระบบเสียงใด

ต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย อันได้แก่ องค์ประกอบของดนตรีพื้นบ้าน ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรมการดนตรี บทเพลง เครื่องดนตรี และวิธีวิเคราะห์เสียงดนตรี

มานพ (2534) ได้เขียนตำราวิชาการเรื่อง ดนตรีไทยวิเคราะห์ เพื่อเป็นหนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 22 โดยในเนื้อหาของหนังสือได้อธิบายถึงลักษณะ การวิเคราะห์เพลงไทยไว้อย่างละเอียดในเรื่อง โครงสร้างทั่วไปของดนตรีไทย ระบบเสียง บันไดเสียง วรรคเพลง รูปแบบลูกตก ฯลฯ โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลของตำราเล่มนี้เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์การร้องปี่เร่เร่ด้วยเช่นเดียวกัน

ปัญญา (2546) ได้เขียนตำราประกอบการสอนวิชาพื้นฐานดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ชื่อว่า หลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา โดยมีเนื้อหาหลักที่ผู้วิจัยนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัย ดังเนื้อหาว่าด้วย แนวทางการศึกษาดนตรีอย่างเป็นระบบ (Systematic guidelines for studying of music) โดยได้จัดระบบการศึกษาวิเคราะห์ดนตรีในเชิงมานุษยดุริยางควิทยา สรุปว่า ความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ดนตรี จะต้องพิจารณาในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

- สื่อสร้างเสียง (Medium)
- ท่วงทำนอง (Melodic)
- จังหวะ (Rhythm)
- ความเร็ว (Tempo)
- ผิวพรรณ (Texture)
- รูปแบบ (Form)
- สุ้มเสียง (Timbre)
- ความดัง - เบา (Dynamic)
- ดนตรีลักษณะพิเศษ (Extra-musical)

ในแต่ละด้านได้อธิบายไว้ในตำราเรื่องหลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา อย่างละเอียด นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการจำแนกดนตรีตามระบบของ ซาร์คและฮอลบอสเทล (Sache-Honbostel classification) สรุปได้ว่า การจำแนกประเภทดนตรีที่ใช้ได้กับทุกวัฒนธรรมและเป็นวิทยาศาสตร์ คือการจำแนกแบบซาร์คและฮอลบอสเทล (Sache-Honbostelclassification) โดยได้จำแนกดนตรีออกเป็น 4 ตระกูล โดยยึดหลักจากวัสดุที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียงได้แก่

1. ตระกูลที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของอากาศ (Aerophones) หรือประเภทเครื่องลมต่าง ๆ

2. ตระกูลที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของสาย (Chordophones) หรือประเภทเครื่องสาย

3. ตระกูลที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของมวลวัตถุในตัวเอง (Idiophones) หรือประเภทเครื่องเคาะ เครื่องกระทบ

4. ตระกูลที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของแผ่นหนัง (Membranophones) หรือประเภทเครื่องหนัง

4. <u>ด้านระเบียบและวิธีวิจัย</u>

สุภางค์ (2542) ได้เขียนตำราทางวิชาการชื่อ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้รวบรวมเนื้อหาสำคัญที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในระเบียบวิธีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ในตำราดังกล่าว ได้กล่าวถึง วิธีการเก็บข้อมูลและขั้นตอนในการดำเนินงานการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การเตรียมทำงานภาคสนาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย โดยมีรายละเอียดในตำราชื่อ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ

ปัญญา (2546) ได้เขียนถึงการวิจัยทางมานุษยดุริยางควิทยาและการศึกษาภาคสนาม ไว้อย่างละเอียดในตำราประกอบการสอนวิชาพื้นฐานดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ชื่อว่า หลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา ซึ่งได้กล่าวถึงระเบียบและวิธีวิจัยในเชิงมานุษยดุริยางควิทยา โดยสรุปประเด็นหลัก ๆ ได้ว่า ระเบียบและวิธีวิจัยในเชิงมานุษยดุริยางควิทยานั้น มีขั้นตอนการศึกษา ประกอบด้วย

- ขั้นตอนการศึกษาภาคสนาม ประกอบด้วย

ขั้นตอนการเตรียมการ ผู้วิจัยจะต้องจัดหาข้อมูลปฐมภูมิในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัยว่ามีผู้ได้ศึกษาเรื่องดังกล่าวเอาไว้หรือไม่ และข้อมูลของชุมชนที่เข้าไปทำการวิจัย นอกจากนี้จะต้องมีการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการศึกษาและเก็บข้อมูลภาคสนามให้ครบถ้วน

ขั้นตอนการดำเนินการ เมื่อลงพื้นที่วิจัยจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การแนะนำตัวกับกลุ่มชน การสำรวจสภาพชุมชน การเข้าไปพบปะผู้นำหมู่บ้านหรือผู้นำกลุ่ม การหาผู้ให้ข้อมูลหลัก ฯลฯ

- ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลจากภาคสนามแล้วนำข้อมูลทุกส่วนมาประมวลเข้าด้วยกันแล้วทำการจัดกลุ่มข้อมูลและทำการวิเคราะห์ ตามหลักการทางมานุษยดุริยางควิทยาตามลำดับ

- ขั้นตอนนำเสนอรายงานผลการศึกษาวิจัย สามารถนำเสนอได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การนำเสนอทางตรง ในลักษณะการเขียนบทความ รายงานการวิจัยนิตยสารทางวิชาการ ภาพยนต์สารคดี ฯลฯ

2. การนำเสนอทางอ้อม ในลักษณะเรื่องสั้น นวนิยาย บทความในเชิงบันเทิงคดี บทเพลง ตลอดจนภาพเขียน ซึ่งการนำเสนอลักษณะนี้ ต้องใช้ ความสามารถเฉพาะตัว ของผู้วิจัย

ในตำราฉบับนี้ได้อธิบายรายละเอียดวิธีการศึกษาวิจัยเอาไว้อย่างชัดเจนโดยผู้วิจัย ได้ยึดหลักการดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

จากการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการศึกษาวิจัยของผู้วิจัยพบว่ามีตำราที่เกี่ยวข้องและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยดังที่ได้แสดงไว้ในบทที่ 2 ของวิทยานิพนธ์ซึ่งในความเป็นจริงมีตำราอีกหลายเล่มที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกัน แต่ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือก และนำมาใช้ประโยชน์เป็นบางเล่มเท่านั้น โดยเฉพาะตำราและเอกสารที่เกี่ยวกับชาวญัฮกุ้ร ซึ่งเป็น กลุ่มชน ที่ผู้วิจัยได้เข้าไปทำการศึกษาวิจัย และตำราที่เกี่ยวกับระเบียบและวิธีวิจัยทางมานุษย ดุริยางควิทยา ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นหลักการ และ เนื้อหาที่สำคัญ และเกี่ยวข้องกับการวิจัยมากที่สุด